

Methodieken en werkvormen

Scoutingkennis - Theorie Gedachtegoed van Scouting

Maker: Scouting Nederland (Commissie Trainingen en Vorming)

Datum van productie: 2015, aangepast december 2023

Kwalificatiekaart:

Scoutingkennis – De organisatie groep t/m Scouting Nederland

Leeftijd: Alle leeftijden

Korte inhoud:

Algemene theorie behorende bij Scoutingkennis – Geschiedenis Scouting

Dit is geen officieel document van Scouting Nederland, maar is door Scouting Nederland geselecteerd omdat het een goed voorbeeld is van hoe je zelf met dit onderwerp aan de slag kunt gaan. Hierdoor kan het zijn dat sommige onderdelen van dit document niet geheel overeenkomen met wat Scouting Nederland normaal communiceert.

De organisatie

Scouting is een wereldwijde organisatie. In bijna ieder land vind je Scouting! In Nederland zijn er meer dan duizend Scoutinggroepen. Samen met een aantal groepen bij jou uit de buurt, vorm je een regio.

In Nederland zijn er 46 Scoutingregio's. Alle regio's samen vormen Scouting Nederland, de landelijke organisatie waar je automatisch lid van bent.

De groep

De groep is de plek waar het gebeurt: wekelijks spelen kinderen en jongeren het spel van Scouting bij één van de Scoutinggroepen. Bij de organisatie van een Scoutinggroep komt veel kijken.

De speltak

Iedere Scoutinggroep heeft meerdere speltakken. Leidingteams runnen deze speltakken. Een leidingteam bestaat uit één teamleider en de overige leidinggevenden van een speltak. De teamleider vervult een coördinerende functie binnen het team, vertegenwoordigt het team naar buiten toe en zorgt samen met de groepsbegeleider voor het goed functioneren van het team. Vaak zijn er binnen een leidingteam verschillende rollen. Zo kan er iemand zijn voor de EHBO, iemand die de speltakkas op orde houdt en iemand die het contact met de ouders onderhoudt.

De groepsraad

Alle leidinggevenden van de groep vormen samen met het groepsbestuur, één roverscout, één ouder per leeftijdsgroep (t/m explorers) en de overige vrijwilligers van de groep, de groepsraad. De groepsraad is de spil van elke Scoutinggroep. In de groepsraad worden belangrijke besluiten genomen. Bijvoorbeeld over de samenwerking tussen de speltakken, het organiseren van groepsactiviteiten en het benoemen van leiding. Als leidinggevende kun je er meedenken over het beleid van jouw Scoutinggroep en als er een stemming is, kun je meestemmen.

Het groepsbestuur

Scoutinggroepen zijn georganiseerd als een vereniging. Daarom hebben ze een eigen bestuur. Het groepsbestuur bereidt het beleid van de Scoutinggroep voor en voert het uit. Zij wordt hierin gecontroleerd door de groepsraad. Vaak is er naast het groepsbestuur een beheerstichting waar een apart stichtingsbestuur onder andere het clubhuis beheert.

Andere vrijwilligers in de groep

Binnen een groep zijn vaak veel vrijwilligers actief, zoals de materiaalbeheerder en een webmaster.

Mensen die je vaker tegenkomt, zijn de groepsbegeleider en de praktijkbegeleider.

De groepsbegeleider ondersteunt de teams van de verschillende speltakken, lost problemen binnen het leidingteam op, geeft ondersteuning met betrekking tot het programma-aanbod en begeleidt nieuwe leidinggevenden. De praktijkbegeleider is er om samen met leidinggevenden te kijken naar hun persoonlijke ontwikkeling en trainingen binnen Scouting Academy.

De regio

Scoutinggroepen uit dezelfde streek vormen samen een regio. De meerwaarde van regio's is bijvoorbeeld dat je gezamenlijk grote evenementen kunt organiseren. Ook kunnen groepen uit dezelfde regio gebruikmaken van elkaars materialen, voorzieningen en ervaringen.

De regio organiseert daarnaast trainingen (Scouting Academy). Afgevaardigden van de groepsraad van groepen uit de regio, praten mee in de regioraad. De regio's vertegenwoordigen vervolgens hun regio twee keer per jaar in de landelijke raad; de landelijke ledenvergadering.

Landelijke organisatie

Het beleid van Scouting Nederland wordt vastgesteld in de landelijke raad, het hoogste orgaan van Scouting Nederland. In deze landelijke ledenvergadering zijn alle regio's en het waterwerk vertegenwoordigd. De dagelijkse leiding van de landelijke raad ligt bij het landelijk bestuur, dat wordt bijgestaan door de directie van het landelijk servicecentrum.

Het landelijk servicecentrum voert samen met landelijk vrijwilligers het beleid en besluiten van de landelijke raad uit. Ook onderhoudt het servicecentrum contact met de overheid en andere organisaties en ondersteunt het landelijke ledenactiviteiten, teams en regio's. Ook zaken als het Scouting Magazine en @-scout worden verzorgd vanuit het landelijk servicecentrum.

Huishoudelijk reglement

Een leidinggevende of jeugdlid van een Scoutinggroep is ook lid van Scouting Nederland. Binnen Scouting Nederland zijn afspraken gemaakt. Dit zijn min of meer onze huisregels, die zorgen voor onderlinge binding en verantwoordelijkheid, maar ook voor een leerzame en veilige speelomgeving voor jeugd en jongeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement (HHR). Het is de bedoeling dat je als lid van Scouting Nederland (via groep, regio of de landelijke organisatie) kennis hebt van het HHR. Op de site van Scouting Nederland is het HHR te downloaden.

Hoewel het HHR een juridisch document is en dus niet gemakkelijk leest, is het goed om te weten wat er in staat. Het HHR regelt namelijk heel veel zaken. Ook zaken die voor leiding van belang zijn. In het hoofdstuk over groepen staan onderwerpen zoals de taken en verantwoordelijkheden van leiding, groepsbestuur en de groepsraad. Bij de regio staat iets over regioteams, de regionaard en regionaal spelaanbod. Er is in het HHR opgenomen wat de leeftijdsgrenzen zijn en welke rechten en plichten je hebt als lid. Verder worden wet en belofte en de Scoutingkleding beschreven in het HHR. Tot slot zijn er bepalingen opgenomen over hoe om te gaan met geschillen.

Het HHR is bindend en wordt elke twee jaar vastgesteld door de landelijke raad. Je kunt als groep zaken regelen die niet in het HHR staan, door een eigen HHR te maken, maar daar mogen geen onderwerpen staan die in strijd zijn met het HHR van Scouting Nederland.

Inspraak

Inspraak is een belangrijke pijler binnen Scouting. Dat geldt niet alleen voor de jeugdleden, ook als leiding heb je inspraak in hoe alles geregeld wordt. Nu is het niet werkbaar als alle scouts zich overal mee gaan bemoeien, daarom is er een getrapt systeem.

Dit systeem loopt vanaf de lokale groep helemaal door tot de wereldbonden.

- Elke leidinggevende is lid van de groepsraad. De groepsraad kiest een groepsbestuur dat het beleid op groepsniveau voorbereidt en uitvoert. De groepsraad vaardigt één persoon af naar de regionaard.
- De regionaard kiest een regiobestuur en vanuit de regionaard is er één afgevaardigde naar de landelijke raad.
- De landelijke raad kiest het landelijk bestuur met twee Internationale Commissarissen (één voor WOSM en één voor WAGGGS).
- Vanuit Scouting Nederland gaat er één delegatie naar de Europese en wereldconferentie, waarbij er meerdere stemmen (6 stemmen per land bij WOSM, 1 stem per organisatie met meerdere stemrondes bij WAGGGS) uitgebracht kunnen worden. Die kiezen twee commissies: de Europese commissie en de Wereldcommissie.

In het HHR van Scouting Nederland staat meer informatie over het Nederlandse deel van dit proces.

Democratie in de speltak

Voor de oudere speltakken (vanaf scouts) is het ook belangrijk om het democratisch proces in de speltak goed geregeld te hebben. In Werken met ploegen staat meer over hoe dit met scouts gaat. Dit document is te downloaden van de site van Scouting Nederland. In het Scoutskompas, de Explorergids en Roverscoutsgids, vind je hierover meer informatie.

Wanneer een beslissing genomen wordt, wordt er vaak gestemd. Er zijn meerder vormen om te stemmen. De meest bekende is one-man-one-vote, waarbij iedereen één stem uitbrengt. Maar wanneer er bijvoorbeeld een kamplocatie gekozen wordt, kun je bijvoorbeeld ook iedereen drie stemmen geven of punten laten geven, waarbij de eerste 3 punten, de tweede 2 punten en de derde keuze 1 punt krijgt.

Je kunt ook stemrondes invoeren. Na de eerste ronde blijven er twee of drie voorstellen over, waar dan opnieuw over gestemd wordt (zoals bij de keuze van de Olympische Spelen gebeurt). Is een stemming beslissend of is het slechts een indicatie? Is het een gewone meerderheid (de helft plus één) voldoende om een voorstel aan te nemen of moet het een unanieme beslissing zijn? Heeft de begeleiding of adviseur een veto?

Natuurlijk zijn ook nog andere vormen dan stemmen om tot een beslissing te komen. Door goed overleg met alle betrokkenen hoeft er vaak niet eens gestemd tot worden.

Een speltak met jeugdleden kan niet over alles een beslissing nemen. Er zit een mate van hiërarchie in de inspraak. Wanneer een gebouw rookvrij is, kunnen de roverscouts niet beslissen dat ze wel mogen roken. Een stemming over personen (voorzitter, secretaris, penningmeester of eventueel ploegleider) gebeurt altijd schriftelijk.

In alle gevallen is het van groot belang dat je jongeren écht betreft bij het proces en dat het geen schijndemocratie is.